



สำนักงาน ป.ป.ช.

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่

6

2

ความละเอียดและ
ความไม่ทนต่อ
การทุจริต

ชุดหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti - Corruption Education)

หน่วยที่ ๒

ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ ๒ ชื่อหน่วย ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

เวลา ๔ ชั่วโมง

๑. ผลการเรียนรู้

- ๑.๑ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๑.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- ๑.๓ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๒.๑ นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย รูปแบบ และสาเหตุของการทุจริตได้
- ๒.๒ นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริตได้
- ๒.๓ นักเรียนสามารถยกตัวอย่างการปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตได้

๓. สารการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

- ๑) ความหมายของรูปแบบและสาเหตุของการทุจริต
- ๒) ความหมายของ “ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต”
- ๓) ตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและส่งผลกระทบต่อต่างประเทศและโลก

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ (สมรรถนะที่เกิดขึ้น)

- ๑) ความสามารถในการสื่อสาร
- ๒) ความสามารถในการคิด
- ๓) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๓.๓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์/ค่านิยม

มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. กิจกรรมการเรียนรู้

๔.๑ ขั้นตอนการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

๑) นักเรียนดูคลิปวิดีโอ เรื่อง Say no corruption Say, no to compromise ซึ่งเป็น การวาดภาพเพื่อสื่อถึงการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ

- ๒) นักเรียนร่วมกันอภิปรายสาเหตุที่ทำให้คนเราต้องทุจริต
- ๓) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสาเหตุที่แท้จริงของการทุจริตว่า “สาเหตุของการทุจริตเกิดจากการที่คนขาดความละเอียดต่อการทุจริต” และ “ตัวเรายังทนต่อการทุจริตของผู้อื่นได้”
- ๔) นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ศึกษาใบความรู้ ๕ ฐาน (ฐานละ ๓ นาที รวม ๑๕ นาที แต่ละกลุ่มวนไปแต่ละฐาน) ดังนี้
- ใบความรู้ ฐานที่ ๑ ความหมายของการทุจริต
 - ใบความรู้ ฐานที่ ๒ รูปแบบของการทุจริต
 - ใบความรู้ ฐานที่ ๓ สาเหตุของการทุจริต
 - ใบความรู้ ฐานที่ ๔ ความหมายของความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
 - ใบความรู้ ฐานที่ ๕ ตัวอย่างความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๕) นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิดลงในกระดาษฟลิปชาร์ต
- ๖) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอแผนผังความคิดของตนเองหน้าชั้นเรียน ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๗) ตัวแทนกลุ่มนำแผนผังความคิดติดไว้รอบห้องเรียน

ชั่วโมงที่ ๒

๘) ครูเชื่อมโยงตัวอย่างการทุจริตที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน คือ การทุจริตในการสอบ โดยนักเรียนดูคลิปวิดีโอจากเว็บไซต์ยูทูป เรื่อง “๑๖ วิธีโกงข้อสอบสุดเทพ ที่เหล่านักเรียนจะต้องคิดได้ยังไงเนี่ย!!” (เวลา ๕ นาที)

๙) นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมพลังความคิด ประเด็น “การละเอียดและแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ” ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีประเด็นย่อยที่แตกต่างกัน ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อรู้ว่าเพื่อนในห้องส่วนใหญ่วางแผนจะทุจริตในการสอบและได้ชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกระบวนการทุจริตด้วย

กลุ่มที่ ๒ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อเพื่อนคนหนึ่งไม่ระมัดระวังในการวางกระดาษคำตอบ ทำให้นักเรียนมองเห็นคำตอบของเพื่อน นอกจากนี้นักเรียนยังเห็นเพื่อนคนอื่นแอบชำเลื่องมองคำตอบของเพื่อนคนนั้นด้วย

กลุ่มที่ ๓ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อขณะทำข้อสอบ เพื่อนสนิทแอบสะกิดนักเรียนเพื่อถามคำตอบ

กลุ่มที่ ๔ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อนักเรียนเรียนไม่เข้าใจ และไม่ได้เตรียมตัวสำหรับการสอบ เมื่อถึงเวลาสอบ คุณครูคุมสอบต้องเข้าห้องน้ำกะทันหัน คุณครูคุมสอบสำรองยังเดินทางมาไม่ถึง เพื่อนสนิทของนักเรียนกล่าวว่านักเรียนจะสอบตก จึงยื่นกระดาษคำตอบของตนมาให้ลอก

กลุ่มที่ ๕ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อหมดเวลาสอบ นักเรียน และเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ยังทำข้อสอบไม่เสร็จ หัวหน้าห้องจึงขอต่อเวลากับครูคุมสอบ ประกอบกับครูคุมสอบมีท่าทีอนุโลมให้ทำต่อไปให้แต่ละกลุ่มบันทึกผลการระดมพลังความคิดลงในใบกิจกรรม

๑๐) ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการระดมพลังความคิดหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ ๓ นาที เมื่อจบ ๑ กลุ่มให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมอีก ๓ นาที (๓๐ นาที)

๑๑) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ความคิดประเด็น ความหมายรูปแบบ สาเหตุของ “การทุจริต” ความหมายและตัวอย่างของ “ความไม่ทนและละอายต่อการทุจริต”

ชั่วโมงที่ ๓

๑๒) นักเรียนชมคลิปวิดีโอรายงานข่าว “กต. ใช้ยาแรงแก้ทุจริตเลือกตั้ง” มีเนื้อหากล่าวถึงร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. ประเด็นโทษความผิดของผู้สมัคร ส.ส. ที่กระทำการทุจริตเลือกตั้ง โดยมีการแบ่งโทษความผิดไว้ ๔ ระดับ คือ ใบเหลือง ใบส้ม ใบแดง และใบดำ

๑๓) นักเรียนตอบคำถามคิดวิเคราะห์ ดังนี้

- การทุจริตการเลือกตั้งทางการเมืองส่งผลต่อนักเรียน ประเทศ และโลกอย่างไรบ้าง
- การแก้ปัญหาโดยแบ่งโทษความผิด เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ หรือปลายเหตุเพราะเหตุใด
- การป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งทำได้อย่างไรบ้าง

(หมายเหตุ ครูอาจให้นักเรียนค้นคว้าคำตอบจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ หรือค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับ วิธีการทุจริตการเลือกตั้งเพื่อให้นักเรียนคิดวิเคราะห์แนวทางการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งได้) จากนั้นครูกล่าวเชื่อมโยงเรื่องการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งโดยใช้ “การลงโทษทางสังคม”

ชั่วโมงที่ ๔

๑๔) นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง “การลงโทษทางสังคม” แล้วตอบคำถาม ดังนี้

- การลงโทษทางสังคม หมายถึงอะไร
 - การลงโทษทางสังคมมีกี่ด้าน อะไรบ้าง และอธิบายพอสังเขป
- จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม

๑๕) นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๕ กลุ่ม ค้นคว้า “ตัวอย่างการลงโทษทางสังคม” จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกกิจกรรมศึกษาค้นคว้า

๑๖) นักเรียนทุกกลุ่มนำเสนอผลการค้นคว้า หลังจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการลงโทษทางสังคม

๔.๒ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

๑) คลิปวิดีโอ เรื่อง Say no corruption Say, no to compromise ซึ่งเป็นการวาดภาพเพื่อสื่อถึงการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ (๓.๒๑ นาที)

๒) คลิปวิดีโอ หัวข้อ ๑๖ วิธีโกงข้อสอบสุดเทพ ที่เหล่านักเรียนจะต้องกราบ คิดได้ยังไงเนี่ย!! (เวลา ๓.๑๙ นาที) “๑๖ วิธีโกงข้อสอบสุดเทพ ที่เหล่านักเรียนจะต้องกราบ คิดได้ยังไงเนี่ย!!” (https://www.youtube.com/watch?v=H14RYeFx3_E)

๓) ใบความรู้ ฐานที่ ๑ ความหมายของการทุจริต

๔) ใบความรู้ ฐานที่ ๒ รูปแบบของการทุจริต

- ๕) ไบความรู้ ฐานที่ ๓ สาเหตุของการทุจริต
- ๖) ไบความรู้ ฐานที่ ๔ ความหมายของความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๗) ไบความรู้ ฐานที่ ๕ ตัวอย่างความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๘) ไบกิจกรรมระดมพลังความคิดประเด็น “การละเอียดและแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ”

- ๙) ไบความรู้เรื่อง “การลงโทษทางสังคม”
- ๑๐) แบบบันทึกกิจกรรมการศึกษาค้นคว้า
- ๑๑) กระดาษฟลิปชาร์ต
- ๑๒) สีเมจิก

๕. การประเมินผลการเรียนรู้

๕.๑ วิธีการประเมิน

- ๑. ตรวจสอบผลงานการทำแผนผังความคิด
- ๒. ตรวจสอบผลการระดมพลังความคิด “การละเอียดและแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ”
- ๓. สังเกตพฤติกรรม “มุ่งมั่นในการทำงาน”

๕.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ๑. แบบประเมินผลงานแผนผังความคิด
- ๒. แบบประเมินผลการระดมพลังความคิด “การละเอียดและแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ”
- ๓. แบบสังเกตพฤติกรรม “มุ่งมั่นในการทำงาน”

๕.๓ เกณฑ์การตัดสิน

- นักเรียนผ่านการประเมินทุกกิจกรรมร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน
- นักเรียนผ่านการประเมินพฤติกรรม ระดับดีขึ้นไปถือว่าผ่าน

๖. บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)

ใบความรู้
ฐานที่ ๑ ความหมายของการทุจริต

๑.๑ การทุจริต

ปัญหาการทุจริต เป็นปัญหาที่สำคัญทั้งของประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ปัญหาการทุจริต จะทำให้เกิดความเสื่อมในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้น ทั้งสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และนับวันปัญหาดังกล่าว ก็จะมีรุนแรงมากขึ้น และมีรูปแบบการทุจริตที่ซับซ้อน ยากแก่การตรวจสอบมากขึ้น จากเดิมที่กระทำ เพียงสองฝ่าย ปัจจุบันการทุจริตจะกระทำกันหลายฝ่าย ทั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชน โดยประกอบด้วยสองส่วนใหญ่ ๆ คือ ผู้ให้ผลประโยชน์กับผู้รับผลประโยชน์ ซึ่งทั้งสองฝ่ายนี้ จะมีผลประโยชน์ร่วมกัน ตราบใดที่ผลประโยชน์สมเหตุสมผลต่อกัน ก็จะนำไปสู่ปัญหาการทุจริตได้ บางครั้งผู้รับผลประโยชน์ ก็เป็นผู้ให้ประโยชน์ได้เช่นกัน โดยผู้รับผลประโยชน์และผู้ให้ผลประโยชน์ คือ

๑. ผู้รับผลประโยชน์ จะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกระทำ การดำเนินการต่าง ๆ และรับประโยชน์จะเป็นไปในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การเรียกรับประโยชน์โดยตรง การกำหนดระเบียบหรือคุณสมบัติที่เอื้อต่อตนเองและพวกพ้อง

๒. ผู้ให้ผลประโยชน์ เช่น ภาคเอกชน โดยการเสนอผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เงิน สิทธิพิเศษอื่น ๆ เพื่อจูงใจให้นักการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อระเบียบหรือผิดกฎหมาย เป็นต้น

๑.๑.๑ ทูจริต คืออะไร

คำว่า ทูจริต มีการให้ความหมายได้มากมาย หลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่าจะมีการให้ความหมายดังกล่าวไว้ว่าอย่างไร โดยที่คำว่าทูจริตนั้น จะมีการให้ความหมายโดยหน่วยงานของรัฐ หรือการให้ความหมายโดยกฎหมายซึ่งไม่ว่าจะเป็นการให้ความหมายจากแหล่งใด เนื้อหาสำคัญของคำว่าทูจริต ก็ยังคงมีความหมายที่สอดคล้องกันอยู่ นั่นคือ การทูจริตเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีการแสวงหาหรือเอาผลประโยชน์ของส่วนรวม มาเป็นของส่วนตัว ทั้ง ๆ ที่ตนเองไม่ได้มีสิทธิในสิ่ง ๆ นั้น การยึดถือ เอามาดังกล่าวจึงถือเป็นสิ่งที่ผิด ทั้งในแง่ของกฎหมายและศีลธรรม

ในแง่ของกฎหมายนั้น ประเทศไทยได้มีการกำหนดถึงความหมายของการทูจริตไว้หลัก ๆ ในกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) “โดยทูจริต” หมายถึง “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
มาตรา ๔ “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งที่ตน มิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือ ความผิด ต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

นอกจากนี้ คำว่าทุจริต ยังได้มีการบัญญัติให้ความหมายเอาไว้ในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยระบุไว้ว่าทุจริต หมายถึง “ความประพฤติชั่ว คดโกง ฉ้อโกง” ในคำภาษาอังกฤษ คำว่าทุจริตจะตรงกับคำว่า Corruption (คอร์รัปชัน) โดยในประเทศไทยมักมีการกล่าวถึง คำว่าคอร์รัปชันมากกว่าการใช้คำว่าทุจริต โดยการทุจริตนี้สามารถใช้ได้กับทุกที่ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงาน ราชการ หน่วยงานของเอกชน หากเกิดกรณีการยึดเอา ถือเอาซึ่งประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ไม่คำนึง ถึงว่าสิ่ง ๆ นั้นเป็นของของตนเอง หรือเป็นสิทธิที่ตนเองควรจะได้มาหรือไม่แล้วนั้น ก็จะสามารถ เรียกว่าเป็นการทุจริต เช่น การทุจริตในการเบิกจ่ายเงิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหน่วยงานของรัฐหรือของเอกชน การกระทำเช่นนี้ก็ถือเป็นการทุจริต

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคอร์รัปชันมิได้เกิดเฉพาะในวงราชการเท่านั้น ดังนั้น ในอีกมุมหนึ่ง คอร์รัปชันจึงต้องหมายรวมถึงการแสวงหาผลประโยชน์ของภาคธุรกิจเอกชน ในรูปของการให้สินบนหรือ สิ่งตอบแทนแก่นักการเมืองหรือข้าราชการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองอยากได้ในรูปแบบของ การประมุข การสัมปทาน เป็นต้น รูปแบบเหล่านี้จะสามารถสร้างกำไรให้แก่ภาคเอกชนเป็นจำนวนมาก หากภาคเอกชนสามารถเข้ามาดำเนินงานได้ รวมถึงการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความต้องการทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นนอกเหนือจากสิ่งที่ได้รับตามปกติ เมื่อเหตุผลของทั้งสองฝ่ายสามารถบรรจบหากันได้ การทุจริตก็เกิดขึ้นได้

จากนิยามของการทุจริตคอร์รัปชันไม่เพียงแต่จะกินความถึงการทุจริตคอร์รัปชัน ในระบบราชการเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงเรื่องกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในภาคเอกชน อีกด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการทุจริตคอร์รัปชันคือ การทุจริต และ การประทุมิชอบของข้าราชการ

ดังนั้น การทุจริต คือ การคดโกง ไม่ซื่อสัตย์สุจริต การกระทำที่ผิดกฎหมาย เพื่อให้ เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิดเพื่อแสวงหาประโยชน์หรือให้ได้รับ สิ่งตอบแทน การให้หรือการรับสินบน การกำหนดนโยบายที่เอื้อประโยชน์แก่ตนหรือพวกพ้องรวมถึง การทุจริตเชิงนโยบาย

ใบความรู้

ฐานที่ ๒ รูปแบบของการทุจริต

๑.๑.๒ รูปแบบการทุจริต

รูปแบบการทุจริตที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งได้ ๓ ลักษณะ คือ แบ่งตามผู้ที่เกี่ยวข้อง แบ่งตามกระบวนการที่ใช้ และแบ่งตามลักษณะรูปธรรม ดังนี้คือ

๑) **แบ่งตามผู้ที่เกี่ยวข้อง** เป็นรูปแบบการทุจริตในเรื่องของอำนาจและความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ระหว่างผู้ที่ทำให้การอุปถัมภ์ (ผู้ให้การช่วยเหลือ) กับผู้ถูกอุปถัมภ์ (ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือ) โดยในกระบวนการการทุจริตจะมี ๒ ประเภทคือ

(๑) การทุจริตโดยข้าราชการ หมายถึง การกระทำที่มีการใช้หน่วยงานราชการเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น ๆ มากกว่าประโยชน์ส่วนรวมของสังคมหรือประเทศ โดยลักษณะของการทุจริตโดยข้าราชการสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทย่อย ดังนี้

ก) การคอร์รัปชันตามน้ำ (corruption without theft) จะปรากฏขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องการสินบนโดยให้มีการจ่ายตามช่องทางปกติของทางราชการ แต่ให้เพิ่มสินบนรวมเข้าไว้กับการจ่ายค่าบริการของหน่วยงานนั้น ๆ โดยที่เงินค่าบริการปกติที่หน่วยงานนั้นจะต้องได้รับก็ยังคงได้รับต่อไป เช่น การจ่ายเงินพิเศษให้แก่เจ้าหน้าที่ในการออกเอกสารต่าง ๆ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมปกติที่ต้องจ่ายอยู่แล้ว เป็นต้น

ข) การคอร์รัปชันทวนน้ำ (corruption with theft) เป็นการคอร์รัปชันในลักษณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเรียกเงินจากผู้ขอรับบริการโดยตรง โดยที่หน่วยงานนั้นไม่ได้มีการเรียกเก็บเงินค่าบริการแต่อย่างใด เช่น ในการออกเอกสารของหน่วยงานราชการไม่ได้มีการกำหนดให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ แต่กรณีนี้มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ที่มาใช้บริการของหน่วยงานของรัฐ

(๒) การทุจริตโดยนักการเมือง (political corruption) เป็นการใช้นักการเมืองของทางราชการโดยบรรดานักการเมืองเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ในทางการเงินมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมของสังคมหรือประเทศ โดยรูปแบบหรือวิธีการทั่วไปจะมีลักษณะเช่นเดียวกับการทุจริตโดยข้าราชการ แต่จะเป็นในระดับที่สูงกว่า เช่น การทุจริตในการประมูลโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ และมีการเรียกรับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ต่าง ๆ จากภาคเอกชน เป็นต้น

๒) **แบ่งตามกระบวนการที่ใช้** มี ๒ ประเภท คือ (๑) เกิดจากการใช้อำนาจในการกำหนดกฎ กติกาพื้นฐาน เช่น การออกกฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อกลุ่มธุรกิจของตนหรือพวกพ้อง และ (๒) เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากกฎ และระเบียบที่ดำรงอยู่ ซึ่งมักเกิดจากความไม่ชัดเจนของกฎและระเบียบเหล่านั้นที่ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ความคิดเห็นของตนได้ และการใช้ ความคิดเห็นนั้นอาจไม่ถูกต้องหากมีการใช้ไปในทางที่ผิดหรือไม่ยุติธรรมได้

๓) แบ่งตามลักษณะรูปธรรม มีทั้งหมด ๔ รูปแบบคือ

(๑) คอร์รัปชันจากการจัดซื้อจัดหา (Procurement Corruption) เช่น การจัดซื้อสิ่งของในหน่วยงาน โดยมีการคิดราคาเพิ่มหรือลดคุณสมบัติแต่กำหนดราคาซื้อไว้เท่าเดิม

(๒) คอร์รัปชันจากการให้สัมปทานและสิทธิพิเศษ (Concessionaire Corruption) เช่น การให้เอกชนรายใดรายหนึ่งเข้ามามีสิทธิในการจัดทำสัมปทานเป็นกรณีพิเศษต่างกับเอกชนรายอื่น

(๓) คอร์รัปชันจากการขายสาธารณสมบัติ (Privatization Corruption) เช่น การขายกิจการของรัฐวิสาหกิจ หรือการยกเอาที่ดิน ทรัพย์สินไปเป็นสิทธิการครอบครองของต่างชาติ เป็นต้น

(๔) คอร์รัปชันจากการกำกับดูแล (Regulatory Corruption) เช่น การกำกับดูแลในหน่วยงานแล้วทำการทุจริตต่าง ๆ เป็นต้น

นักวิชาการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต ได้มีการกำหนดหรือแบ่งประเภทของการทุจริตเป็นรูปแบบต่าง ๆ ไว้ เช่น การวิจัยของรองศาสตราจารย์ ดร.นวลน้อย ตรีรัตน์ และคณะ ได้แบ่งการทุจริตคอร์รัปชันออกเป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่ ๑) การใช้อำนาจในการอนุญาตให้ละเว้นจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐเพื่อลดต้นทุนการทำธุรกิจ ๒) การใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ในรูปของสิ่งของ และบริการ หรือสิทธิให้แก่เอกชน และ ๓) การใช้อำนาจในการสร้างอุปสรรคในการให้บริการแก่ภาคประชาชนและภาคธุรกิจ เนื่องจากเงินเดือนและผลตอบแทนในระบบราชการต่ำเกินไป จนขาดแรงจูงใจในการทำงาน

นอกจากนี้ จากผลการสอบสวนและศึกษาเรื่องการทุจริต ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาสอบสวนและศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตของวุฒิสภา (วิชา มหาคุณ) มีการแบ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันออกเป็น ๕ ประเภท ได้แก่

๑) การทุจริตเชิงนโยบาย

เป็นรูปแบบใหม่ของการทุจริตที่แยบยล โดยอาศัยรูปแบบของกฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือมติของคณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรม

๒) การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

เป็นการใช้อำนาจและหน้าที่ในความรับผิดชอบของตนในฐานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ปัจจุบันมักเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง พ่อค้าและข้าราชการประจำ

๓) การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

การทุจริตประเภทนี้จะพบได้ทั้งรูปแบบของการสมยอมราคา ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ กำหนดรายละเอียดหรือสเปกงาน กำหนดเงื่อนไข คำนวณราคากลาง ออกประกาศประกวดราคา การขายแบบ การรับและเปิดซอง การประกาศผล การอนุมัติ การทำสัญญาทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ล้วนมีช่องโหว่ให้มีการทุจริตกันได้อย่างง่าย ๆ นอกจากนี้ ยังมีการทุจริตที่มาเหนือเมฆ คือ การอาศัยความเป็นหน่วยงานราชการด้วยกัน จึงได้รับการยกเว้นและการไม่ถูกเพ่งเล็งแต่ความจริง ผลประโยชน์จากการรับงานและเงินที่ได้จากการรับงานไม่ได้นำส่งกระทรวงการคลัง

๔) การทุจริตในการให้สัมปทาน

เป็นการแสวงหาหรือเอื้อประโยชน์โดยมิชอบจากโครงการหรือกิจการของรัฐ ซึ่งรัฐได้อนุญาตหรือมอบให้เอกชนดำเนินการแทนให้ลักษณะสัมปทานผูกขาดในกิจการใดกิจการหนึ่ง เช่น การทำสัญญาสัมปทานโรงงานสุรา การทำสัญญาสัมปทานโทรคมนาคม เป็นต้น

๕) การทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

เป็นการพยายามดำเนินการให้ได้บุคคลซึ่งมีสายสัมพันธ์กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ



ใบความรู้

ฐานที่ ๓ สาเหตุของการทุจริต

๑.๑.๓ สาเหตุที่ทำให้เกิดการทุจริต

จากการศึกษาวิจัยโครงการประเมินสถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทยของ รศ.ดร. เสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ ได้ระบุ เงื่อนไข/สาเหตุที่ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันอาจมาจาก สาเหตุภายในหรือสาเหตุภายนอก ดังนี้

(๑) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ พฤติกรรมส่วนตัวของข้าราชการบางคนที่เป็นคนโลภมาก เห็นแก่ได้ ไม่รู้จักพอ ความเคยชินของข้าราชการที่คุ้นเคยกับการที่จะได้ “ค่าน้ำร้อนน้ำชา” หรือ “เงินใต้โต๊ะ” จากผู้มาติดต่อราชการขาดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม

(๒) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

๑) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของข้าราชการน้อยหรือต่ำมากไม่ได้สัดส่วนกับการครองชีพที่สูงขึ้น การเติบโตของระบบทุนนิยมที่เน้นการบริโภค สร้างนิสัยการอยากได้ อยากมี เมื่อรายได้ไม่เพียงพอก็ต้องหาทางใช้อำนาจไปทุจริต

๒) ด้านสังคม ได้แก่ ค่านิยมของสังคมที่ยกย่องคนมีเงิน คนร่ำรวย และไม่สนใจว่าเงินนั้นได้มาอย่างไร เกิดลัทธิเอาอย่าง อยากได้สิ่งที่คุณรวยมี เมื่อเงินเดือนของตนไม่เพียงพอ ก็หาโดยวิธีมิชอบ

๓) ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ การนิยมจ่ายเงินของนักธุรกิจให้กับข้าราชการที่ต้องการความสะดวกรวดเร็ว หรือการบริการที่ดีกว่าด้วยการลดต้นทุนที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ

๔) ด้านการเมือง ได้แก่ การทุจริตของข้าราชการแยกไม่ออกจากนักการเมือง การร่วมมือของคนสองกลุ่มนี้เกิดขึ้นได้ในประเด็นการใช้จ่ายเงินการหารายได้และการตัดสินใจพิจารณาโครงการของรัฐ

๕) ด้านระบบราชการ ได้แก่

- ความบกพร่องในการบริหารงานเปิดโอกาสให้เกิดการทุจริต
- การใช้ดุลพินิจมากและการผูกขาดอำนาจจะทำให้อัตราการทุจริตในหน่วยงานสูง
- การที่ขั้นตอนของระเบียบราชการมีมากเกินไป ทำให้ผู้ที่ไปติดต่อต้องเสียเวลามาก จึงเกิดการสมยอมกันระหว่างผู้ให้กับผู้รับ
- การตกอยู่ใต้อาณาเขตล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริตมีทางเป็นไปได้ที่ผู้นั้น จะทำการทุจริตด้วย

- การรวมอำนาจ ระบบราชการมีลักษณะที่รวมศูนย์ ทำให้ไม่มีระบบตรวจสอบที่เป็นจริงและมีประสิทธิภาพ
- ตำแหน่งหน้าที่ในลักษณะอำนาจต่อการกระทำผิด เช่น อำนาจในการอนุญาต การอนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ประกอบการเอกชนมักจะยอมเสียเงินติดสินบนเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว
- การที่ข้าราชการผู้ใหญ่ทุจริตให้เห็นเป็นตัวอย่างแล้วไม่ถูกลงโทษข้าราชการชั้นผู้น้อย

จึงเลียนแบบกลายเป็นความเคยชิน และมองไม่เห็นว่าการกระทำเหล่านั้นจะเป็นการคอร์รัปชัน หรือมีความสัมพันธ์ระหว่างสินน้ำใจกับคอร์รัปชันแยกออกจากกัน

๖) กฎหมายและระเบียบ ได้แก่

- กฎหมายหลายฉบับที่ใช้อยู่ยังมี “ช่องโหว่” ที่ทำให้เกิดการทุจริตที่ดำรงอยู่ได้
- การทุจริตไม่ได้เป็นอาชญากรรมให้คู่กรณีทั้งสองฝ่าย หาพยานหลักฐานได้ยากยิ่งกว่านั้น คู่กรณีทั้งสองฝ่ายมักไม่ค่อยมีฝ่ายใดยอมเปิดเผยออกมา และถ้าหากมีฝ่ายใดต้องการที่จะเปิดเผยความจริงในเรื่องนี้ กฎหมายหมิ่นประมาทก็ยับยั้งเอาไว้ อีกทั้งกฎหมายของทุกประเทศเอาผิดกับบุคคลผู้ให้สินบนเท่า ๆ กับผู้รับสินบน จึงไม่ค่อยมีผู้ให้สินบนรายใดกล้าดำเนินคดีกับผู้รับสินบน
- ราษฎรที่รู้เห็นการทุจริตก็เป็นโจทย์ฟ้องร้องมิได้เนื่องจากไม่ใช่ผู้เสียหายยิ่งกว่านั้น กระบวนการพิจารณาพิพากษายังยุ่งยากซับซ้อนจนกลายเป็นผลดีแก่ผู้ทุจริต
- ขั้นตอนทางกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติยุ่งยาก ซับซ้อน มีขั้นตอนมากทำให้เกิดช่องทางให้ข้าราชการหาประโยชน์ได้

๗) การตรวจสอบ ได้แก่

- ภาคประชาชนขาดความเข้มแข็ง ทำให้กระบวนการต่อต้านการทุจริตจากฝ่ายประชาชนไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร
- การขาดการควบคุมตรวจสอบ ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบหรือกำกับดูแลอย่างจริงจัง

๘) สาเหตุอื่น ๆ

- อิทธิพลของภรรยาหรือผู้หญิง เนื่องจากเป็นผู้ใกล้ชิดสามีอันเป็นตัวการสำคัญที่สนับสนุนและส่งเสริมให้สามีของตนทำการทุจริตเพื่อความเป็นอยู่ของครอบครัว
- การพนัน ทำให้ข้าราชการที่เสียพนันมีแนวโน้มจะทุจริตมากขึ้น

๑.๒ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

การสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต เป็นการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมให้เกิดภาวะ “ที่ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการกล่อมเกลางานสังคมในทุกช่วงวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นพลเมืองดี มีจิตสาธารณะ ผ่านทางสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลางานสังคม เพื่อให้เด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ เกิดพฤติกรรมที่ละเอียดต่อการกระทำความผิด การไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

๑.๒.๑ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริตคืออะไร

คำว่า “ความละเอียด” และ “ความไม่ทน” ได้มีการให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่าละเอียด หมายถึง การรู้สึกละอายที่จะทำในสิ่งที่ไม่ถูก ไม่ควร เช่น ละอายที่จะทำผิด ละอายใจ

ความละเอียด เป็นความละเอียดและความเกรงกลัวต่อสิ่งที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เพราะเห็นถึงโทษหรือผลกระทบที่จะได้รับจากการกระทำนั้น จึงไม่กล้าที่จะกระทำ ทำให้ตนเองไม่หลงทำในสิ่งที่ผิด นั่นคือ มีความละเอียดใจ ละอายต่อการทำผิด

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า ทน หมายถึง การอดกลั้นได้ ทนอยู่ได้ เช่น ทนด่า ทนทุกข์ ทนหนาว ไม่แตกหักหรือบอบสลายง่าย

ความอดทน คือ การรู้จักรอคอยและคาดหวัง เป็นการแสดงให้เห็นถึงความมั่นคงแน่วแน่ต่อสิ่งที่รอคอย หรือสิ่งที่จูงใจให้กระทำในสิ่งที่ไม่ดี ไม่ทน หมายถึง ไม่อดกลั้น ไม่อดทน ไม่ยอม

ดังนั้น ความไม่ทน หมายถึง การแสดงออกต่อการกระทำที่เกิดขึ้นกับตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือสังคม ในลักษณะที่ไม่ยินยอม ไม่ยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น ความไม่ทนสามารถแสดงออกได้หลายลักษณะ ทั้งในรูปแบบของกริยาท่าทางหรือคำพูด

ความไม่ทนต่อการทุจริตหรือการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ต้องมีการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เช่น การแฉงคิ้วเพื่อซื้อของ การแฉงคิ้วเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ผู้ถูกแฉงคิ้วจึงต้องแสดงออกให้ผู้ที่แฉงคิ้วรับรู้ว่าตนเองไม่พอใจ โดยแสดงกริยาหรือบอกกล่าวให้ทราบ เพื่อให้ผู้ที่แฉงคิ้วยอมที่จะต่อท้ายแถว กรณีนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ถูกแฉงคิ้ว ไม่ทนต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง และหากผู้ที่แฉงคิ้วไปต่อแถวก็จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความละเอียดต่อการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

ความไม่ทนต่อการทุจริต บุคคลจะมีความไม่ทนต่อการทุจริตมาก - น้อย เพียงใด ขึ้นอยู่กับจิตสำนึก ของแต่ละบุคคลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ แล้วมีพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งการแสดงกริยาหรือการกระทำจะมีหลายระดับ เช่น การว่ากล่าวตักเตือน การประกาศให้สาธารณชนรับรู้ การแจ้งเบาะแส การร้องทุกข์กล่าวโทษ การชุมนุมประท้วงซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่รุนแรงที่สุด เนื่องจากมีการรวมตัว ของคนจำนวนมาก และสร้างความเสียหายอย่างมากเช่นกัน

ความไม่ทนของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่ส่งผลในทางไม่ดีต่อตนเองโดยตรง สามารถพบเห็นได้ง่าย ซึ่งปกติแล้วทุกคนมักจะไม่ทนต่อสภาวะแวดล้อมที่ไม่ดีและส่งผลกระทบต่อตนเองแล้ว มักจะแสดงปฏิกิริยาออกมา แต่การที่บุคคลจะไม่ทนต่อการทุจริตและแสดงปฏิกิริยาออกมานั้นอาจเป็นเรื่องยาก เนื่องจากปัจจุบันสังคมไทยมีแนวโน้มยอมรับการทุจริต เพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์หรือให้งานสามารถดำเนินต่อไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งการยอมรับการทุจริตในสังคมไม่เว้นแม้แต่เด็กและเยาวชน และมองว่าการทุจริตเป็นเรื่องไกลตัวและไม่มีผลกระทบกับตนเองโดยตรง

๑.๒.๒ ลักษณะของความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

ลักษณะของความละเอียดสามารถแบ่งได้ ๒ ระดับ คือ ความละเอียดระดับต้น หมายถึงความละเอียด ไม่กล้าที่จะทำในสิ่งที่ผิด เนื่องจากกลัวว่าเมื่อตนเองได้ทำลงไปแล้วจะมีคนรับรู้ หากถูกจับได้จะได้รับ การลงโทษ หรือได้รับความเดือดร้อนจากสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป จึงไม่กล้าที่จะกระทำผิด และในระดับที่สองเป็นระดับที่สูง คือ แม้ว่าจะไม่มีใครรับรู้หรือเห็นในสิ่งที่ตนเองได้ทำลงไป ก็ไม่กล้าที่จะทำผิด เพราะนอกจากตนเองจะได้รับผลกระทบแล้ว ครอบครัว สังคมก็จะได้รับผลกระทบตามไปด้วย ทั้งชื่อเสียงของตนเองและครอบครัวก็จะเสื่อมเสีย บางครั้งการทุจริตบางเรื่องเป็นสิ่งที่เล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การลอกข้อสอบ อาจจะไม่มีการใส่ใจหรือสังเกตเห็น แต่หากเป็นความละเอียดขั้นสูงแล้ว บุคคลนั้นก็มักจะไม่กล้าทำ

สำหรับความไม่ทนต่อการทุจริต จากความหมายที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ เป็นการแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น เพื่อให้รับรู้ว่าจะไม่ทนต่อบุคคลหรือการกระทำใด ๆ ที่ทำให้เกิดการทุจริต ความไม่ทนต่อการทุจริตสามารถแบ่งระดับต่าง ๆ ได้มากกว่าความละเอียด ใช้เกณฑ์ความรุนแรงในการแบ่งแยก เช่น หากเพื่อนลอกข้อสอบเรา และเราเห็นซึ่งเราจะไม่ยินยอมให้เพื่อนทุจริตในการลอกข้อสอบ เราก็ใช้มือหรือกระดากขมามบางส่วนที่เป็นคำตอบไว้ เช่นนี้ก็เป็นการแสดงออกถึงการไม่ทนต่อการทุจริต นอกจาก การแสดงออกด้วยวิธีดังกล่าวที่ถือเป็นการแสดงออกทางกายแล้ว การว่ากล่าวตักเตือนต่อบุคคลที่ทุจริต การประณาม การประจาน การชุมนุมประท้วงถือว่าเป็นการแสดงออกซึ่งการไม่ทนต่อการทุจริตทั้งสิ้น แต่จะแตกต่างกันไปตามระดับของการทุจริต ความตื่นตัวของประชาชน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทุจริต โดยท้ายบทนี้ได้ยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่มีสาเหตุมาจากการทุจริตทำให้ประชาชนไม่พอใจและรวมตัวต่อต้าน

ความจำเป็นของการที่ไม่ทนต่อการทุจริตถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการทุจริตไม่ว่าระดับเล็กหรือใหญ่ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม ประเทศชาติ ดังเช่นตัวอย่างคดีรถและเรือดับเพลิงของกรุงเทพมหานคร ผลของการทุจริตสร้างความเสียหายไว้อย่างมาก รถและเรือดับเพลิงก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ รัฐต้องสูญเสียงบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์ และประชาชนเองก็ไม่ได้ใช้ประโยชน์ด้วยเช่นกัน หากเกิดเพลิงไหม้พร้อมกันหลายแห่ง รถ เรือและอุปกรณ์ดับเพลิงจะมีไม่เพียงพอที่จะดับไฟได้ทันเวลา เพียงแค่คิดจากมูลค่าความเสียหายที่รัฐสูญเสียงบประมาณไป ยังไม่ได้คิดถึงความเสียหายที่เกิดจากความเดือดร้อนหากเกิดเพลิงไหม้แล้ว ถือเป็นความเสียหายที่สูงมาก ดังนั้น หากยังมีการปล่อยให้มีการทุจริต ยินยอมให้มีการทุจริตโดยเห็นว่าเป็นเรื่องของคนอื่น เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่เกี่ยวข้องกับตนเองแล้ว สุดท้ายความสูญเสียที่จะได้รับตนเองก็ยังคงที่จะได้รับผลนั้นอยู่ แม้ไม่ใช่ทางตรงก็เป็นทางอ้อม

ดังนั้น การที่บุคคลจะเกิดความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริตได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างให้เกิดความตระหนักและรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทุจริตในทุกรูปแบบ ทุกระดับ ซึ่งหากสังคมเป็นสังคมที่มีความละอายและความไม่ทนต่อการทุจริตแล้ว จะทำให้เกิดสังคมที่น่าอยู่ และมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน

๑.๒.๓ ตัวอย่างความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

การทุจริตมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากในด้านต่าง ๆ หากนำเอาเงินที่ทุจริตไปมาพัฒนาในส่วนอื่น ความเจริญหรือการได้รับโอกาสของผู้ที่ด้อยโอกาสก็จะมีมากขึ้น ความเหลื่อมล้ำทางด้านโอกาส ทางด้านสังคม ทางด้านการศึกษา ฯลฯ ของประชาชนในประเทศก็จะลดน้อยลง ดังที่เห็นในปัจจุบันว่าความเจริญต่าง ๆ มักอยู่กับคนในเมืองมากกว่าชนบท ทั้ง ๆ ที่คนชนบทก็คือประชาชนส่วนหนึ่งของประเทศ แต่เพราะอะไรทำไมประชาชนเหล่านั้นถึงไม่ได้รับโอกาสให้ทัดเทียมหรือใกล้เคียงกับคนในเมือง ปัจจัยหนึ่ง คือ การทุจริต สาเหตุการเกิดทุจริตมีหลายประการตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ทำอะไรถึงทำให้มีการทุจริตได้มาก อย่างหนึ่งคือการลงทุน เมื่อมีการลงทุนก็ย่อมมีงบประมาณ เมื่อมีงบประมาณก็เป็นสาเหตุให้บุคคลที่คิดจะทุจริตสามารถหาช่องทางดังกล่าวในทางทุจริตได้ แม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่นั่นก็คือตัวหนังสือที่ได้เขียนเอาไว้ แต่การบังคับใช้ยังไม่จริงจังเท่าที่ควร และยิ่งไปกว่านั้น หากประชาชนเห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับตนเองก็มักจะไม่อยากร่วมเข้าไปเกี่ยวข้อง เนื่องจากตนเองก็ไม่ได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้น แต่การคิดดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผิด เนื่องจากว่าตนเองอาจจะไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงต่อการที่มีคนทุจริต แต่โดยอ้อมแล้วถือว่าใช่ เช่น เมื่อมีการทุจริตมาก งบประมาณของประเทศที่จะใช้พัฒนาหรือลงทุนก็น้อย อาจส่งผลให้ประเทศไม่สามารถจ้างแรงงานหรือลงทุนได้

ความเสียหายที่เกิดจากการทุจริต หากเป็นการทุจริตในโครงการใหญ่ ๆ แล้ว ปริมาณเงินที่ทุจริตย่อมมีมาก ความเสียหายก็ย่อมมีมากตามไปด้วย โดยในบั้นนี้ได้ยกกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจากการทุจริตไว้ในท้ายบท ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นมีมูลค่ามากมาย และนี่เป็นเพียงโครงการเดียวเท่านั้น หากรวมเอาการทุจริตหลาย ๆ โครงการ หลาย ๆ กรณีเข้าด้วยกัน จะพบว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นมานั้นมากมายมหาศาล ดังนั้น เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ประชาชนจะต้องมีความตื่นตัวในการที่จะร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การร่วมมือกันในการเฝ้าระวังเหตุการณ์ สถานการณ์ที่อาจเกิดการทุจริตได้ เมื่อประชาชนรวมถึงภาคเอกชนภาคธุรกิจมีความตื่นตัวที่จะร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว ปัญหาการทุจริตจะถือเป็นปัญหาเพียงเล็กน้อยของประเทศไทย เพราะไม่ว่าจะอย่างไรก็จะมีคนสอดส่อง ติดตาม เฝ้าระวังเรื่องการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นแล้วสิ่งสำคัญสิ่งแรกที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้น คือ ความตระหนักรู้ถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการทุจริต สร้างให้เกิดความตื่นตัวต่อการปราบปรามการทุจริต การไม่ทนต่อการทุจริต ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

เมื่อประชาชนในประเทศมีความตื่นตัวที่ว่า “ไม่ทนต่อการทุจริต” แล้ว จะทำให้เกิดกระแสการต่อต้านต่อการกระทำทุจริต และคนที่ทำทุจริตก็จะเกิดความละอายไม่กล้าที่จะทำทุจริตต่อไป เช่น หากพบเห็นว่ามี การทุจริตเกิดขึ้นอาจมีการบันทึกเหตุการณ์หรือลักษณะการกระทำ แล้วแจ้งข้อมูลเหล่านั้นไปยังหน่วยงานหรือสื่อมวลชนเพื่อร่วมกันตรวจสอบการกระทำที่เกิดขึ้น และยิ่งในปัจจุบันเป็นสังคมสมัยใหม่ และกำลังเดินทางประเทศไทยก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ แต่การจะเป็น ๔.๐ ให้สมบูรณ์แบบได้นั้น ปัญหาการทุจริตจะต้องลดน้อยลงไปด้วย เมื่อประชาชนมีความตื่นตัวต่อการที่ไม่ทนต่อการทุจริตแล้ว ผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ตัวอย่างที่จะนำมากล่าวถึงต่อไปนี้เป็นกรณีที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ แสดงให้เห็นถึงความไม่ทนต่อการทุจริตที่ประชาชนได้ลุกขึ้นมาต่อสู้ ต่อต้านต่อนักการเมืองที่ทำทุจริต จนในที่สุดนักการเมืองเหล่านั้นหมดอำนาจทางการเมืองและได้รับบทลงโทษทั้งทางสังคมและทางกฎหมาย ดังนี้

๑. ประเทศเกาหลีใต้ เกาหลีใต้ถือเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในด้านของการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต แต่ก็ยังคงมีปัญหาการทุจริตเกิดขึ้นอยู่บ้าง เช่น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีข่าวกรณีของประธานาธิบดีถูกปลดออกจากตำแหน่ง เพราะเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง โดยการถูกกล่าวหาว่าให้เพื่อนสนิทของครอบครัวเข้ามาแทรกแซงการบริหารประเทศ รวมถึงใช้ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับประธานาธิบดีแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ผลที่เกิดขึ้น คือ ถูกดำเนินคดี และตั้งข้อหาว่าพัวพันการทุจริตและ ใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ เพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง กรณีที่เกิดขึ้นนี้ประชาชนเกาหลีใต้ได้มี การรวมตัวกันประท้วงกว่าพันคนเรียกร้องให้ประธานาธิบดีคนดังกล่าวลาออกจากตำแหน่งหลังมีเหตุอื้อฉาวทางการเมือง

อีกกรณีที่จะกล่าวถึงเพื่อเป็นตัวอย่างการต่อต้านการกระทำที่ไม่ถูกต้อง คือ การที่นักศึกษาคนหนึ่งได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยทั้งที่ผลคะแนนที่เรียนมานั้นไม่ได้สูง และการที่คุณสมบัติของนักศึกษาดังกล่าว มีคุณสมบัติไม่ตรงกับการคัดเลือกโควตานักกีฬาที่กำหนดไว้ว่าจะต้องผ่านการแข่งขันประเภทเดี่ยว แต่นักศึกษาดังกล่าวผ่านการแข่งขันประเภททีม เท่ากับว่าคุณสมบัติไม่ถูกต้อง แต่ได้รับเข้าเรียน ในมหาวิทยาลัยดังกล่าว การกระทำเช่นนี้จึงเป็นสาเหตุหนึ่งของการนำไปสู่การประท้วงต่อต้านจากนักศึกษาและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยดังกล่าว ซึ่งทางมหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนแก่กลุ่มผู้ประท้วงได้ จนในที่สุดประธานของมหาวิทยาลัยดังกล่าวจึงลาออกจากตำแหน่ง

๒. ประเทศบราซิล ปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประชาชนในประเทศบราซิลได้มีการชุมนุมประท้วง การทุจริตที่เกิดขึ้น เป็นการแสดงออกถึงความไม่พอใจต่อวัฒนธรรมการโกงของระบบราชการของประเทศ โดยมีประชาชนจำนวนมากเข้าร่วมการชุมนุมในครั้งนี้ และมีการแสดงภาพหนูเพื่อเป็นสัญลักษณ์ ในการประณามต่อนักการเมืองที่ทุจริต การประท้วงดังกล่าวยังถือว่ามีขนาดเล็กกว่าครั้งก่อน เพราะที่ผ่านมามีการทุจริตเกิดขึ้นและมีการประท้วง จนในที่สุดประธานาธิบดีได้ถูกปลดจากตำแหน่ง เนื่องจากการกระทำที่ละเมิดต่อกฎระเบียบเรื่องงบประมาณ

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความตื่นตัวของประชาชนที่ออกมาต่อต้านต่อการทุจริต ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตในระดับหน่วยเล็ก ๆ หรือระดับประเทศ เป็นการแสดงออกซึ่งการไม่ทนต่อการทุจริต การไม่ทนต่อการทุจริตสามารถแสดงออกมาได้หลายระดับ ตั้งแต่การเห็นคนที่ทำทุจริตแล้วตนเองรู้สึกไม่พอใจ มีการส่งเรื่องตรวจสอบ ร้องเรียน และในที่สุด คือ การชุมนุมประท้วง ตามตัวอย่างที่ได้นำมาแสดงให้เห็นข้างต้น トラบไคที่สามารถสร้างให้สังคมไม่ทนต่อการทุจริตได้ เมื่อนั้นปัญหาการทุจริตก็จะลดน้อยลง แต่หากจะให้เกิดผลดียิ่งขึ้น จะต้องสร้างให้เกิดความละเอียดต่อการทุจริต ไม่กล้าที่จะทำทุจริต โดยนำเอาหลักธรรมทางศาสนามาเป็นเครื่องมือในการสั่งสอน อบรม ในขณะเดียวกัน หากมีการทุจริตเกิดขึ้นกระบวนการในการแสดงออกต่อการไม่ทนต่อการทุจริตจะต้องเกิดขึ้น และมีการเปิดเผยชื่อบุคคลที่ทุจริตให้กับสาธารณชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง เมื่อสังคมมีทั้งกระบวนการในการป้องกันการทุจริต การปราบปรามการทุจริตที่ดี รวมถึงการสร้างให้สังคมเป็นสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต มีความละเอียดต่อการทำทุจริตแล้ว ปัญหาการทุจริตจะลดน้อยลง ประเทศชาติจะสามารถพัฒนาได้มากขึ้น

สำหรับระดับการทุจริตที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะอยู่ในระดับใดแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติทั้งสิ้น บางครั้งการทุจริตเพียงนิดเดียวอาจนำไปสู่การทุจริตอย่างอื่นที่มากกว่าเดิมได้ การมีวัฒนธรรม ค่านิยม หรือความเชื่อที่ไม่ถูกต้องก็ส่งผลให้เกิดการทุจริตได้เช่นกัน เช่น การมอบเงินอุดหนุนแก่สถานศึกษาเพื่อให้บุตรของตนได้เข้าศึกษาในสถานที่แห่งนั้น หากพิจารณาแล้วอาจพบว่าเป็นการช่วยเหลือสถานศึกษาเพื่อที่สถานศึกษาแห่งนั้นจะได้นำเงินที่ได้ไปพัฒนาสภาพแวดล้อม การเรียนการสอนของทางสถานศึกษาต่อไป แต่การกระทำดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้อง เป็นการปลูกฝังสิ่งที่ไม่ดีให้เกิดขึ้นในสังคม และต่อไปหากกระทำเช่นนี้เรื่อย ๆ จะมองว่าเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนทำกัน ไม่มีความผิดแต่อย่างใด จนทำให้แบบแผนหรือพฤติกรรมทางสังคมที่ดีถูกกลืนหายไปกับการกระทำที่ไม่เหมาะสมเหล่านี้ ตัวอย่างการมอบเงินอุดหนุนแก่สถานศึกษายังคงเกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงซึ่งหลายคนอยากให้บุตรของตนเข้าศึกษาในสถานศึกษาที่แห่งนั้น แต่ด้วยข้อจำกัดที่ไม่สามารถรับนักเรียน นักศึกษาได้ทั้งหมด จึงทำให้ผู้ปกครองบางคนต้องให้เงินกับสถานศึกษาเพื่อให้บุตรของตนเองได้เข้าเรียน

ใบกิจกรรมระดมพลังความคิดประเด็น
“การละอายและการแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ”

ผลการระดมพลังความคิดกลุ่มที่..... ชั้น.....

สถานการณ์ที่ ๑ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อรู้ว่าเพื่อนในห้องส่วนใหญ่วางแผนจะทุจริตในการสอบ และได้ชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกระบวนการทุจริตด้วย

| ระดมความคิด | กลั่นกรองความคิด | สรุปความคิด |
|-------------|------------------|-------------|
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |

ใบกิจกรรมระดมพลังความคิดประเด็น

“การละอายและการแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ”

ผลการระดมพลังความคิดกลุ่มที่..... ชั้น.....

สถานการณ์ที่ ๒ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อเพื่อนคนหนึ่งไม่ระมัดระวังในการวางกระดาษคำตอบ ทำให้นักเรียนมองเห็นคำตอบของเพื่อน นอกจากนี้นักเรียนยังเห็นเพื่อนคนอื่นแอบชำเลืองมองคำตอบของเพื่อนคนนั้นด้วย

| ระดมความคิด | กลั่นกรองความคิด | สรุปความคิด |
|-------------|------------------|-------------|
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |

ใบกิจกรรมระดมพลังความคิดประเด็น
“การละอายและการแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ”

ผลการระดมพลังความคิดกลุ่มที่..... ชั้น.....

สถานการณ์ที่ ๓ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อขณะทำข้อสอบ เพื่อนสนิทแอบสะกิดนักเรียนเพื่อถามคำตอบ

| ระดมความคิด | กลั่นกรองความคิด | สรุปความคิด |
|---|---|---|
| | | |

ใบกิจกรรมระดมพลังความคิดประเด็น “การละอายและการแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ”

ผลการระดมพลังความคิดกลุ่มที่..... ชั้น.....

สถานการณ์ที่ ๔ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อนักเรียนเรียนไม่เข้าใจ และไม่ได้เตรียมตัวสำหรับการสอบ เมื่อถึงเวลาสอบ คุณครูคุมสอบต้องเข้าห้องน้ำกะทันหัน คุณครูคุมสอบสำรองยังเดินทางมาไม่ถึง เพื่อนสนิทของนักเรียนกลัวว่านักเรียนจะสอบตก จึงยื่นกระดาษคำตอบของตนมาให้ลอก

| ระดมความคิด | กลั่นกรองความคิด | สรุปความคิด |
|-------------|------------------|-------------|
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |

ใบกิจกรรมระดมพลังความคิดประเด็น
“การละลายและการแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ”

ผลการระดมพลังความคิดกลุ่มที่..... ชั้น.....

สถานการณ์ที่ ๕ นักเรียนจะอย่างไร เมื่อหมดเวลาสอบ นักเรียน และเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ยังทำข้อสอบไม่เสร็จ หัวหน้าห้องจึงขอต่อเวลากับครูคุมสอบ ประกอบกับครูคุมสอบมีท่าทีอนุโลมให้ทำต่อได้

| ระดมความคิด | ถักรองความคิด | สรุปความคิด |
|-------------|---------------|-------------|
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |

แบบบันทึกกิจกรรมการศึกษาค้นคว้า

สิ่งที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

.....

.....

.....

.....

.....

แหล่งที่มาของข้อมูล

.....

.....

สิ่งที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

.....

.....

.....

.....

.....

แหล่งที่มาของข้อมูล

.....

.....

สิ่งที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

.....

.....

.....

.....

.....

แหล่งที่มาของข้อมูล

.....

.....

แบบประเมินผลการระดมพลังความคิด
“การระดมและแสดงออกถึงการเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตในการสอบ”

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

| กลุ่ม ที่ | ชื่อ - สกุล | สมาชิกทุกคนในกลุ่ม ร่วมแสดง ความคิดเห็น อย่างหลากหลาย | | | | มีการถกเถียง ความคิดร่วมกัน โดยยึดหลักเหตุ และผล | | | | ข้อสรุปของกลุ่ม เหมาะสม แสดงให้ เห็นถึงการระดม และไม่ทนต่อ การทุจริตในการสอบ | | | | รวม ๑๒ คะแนน |
|--------------|-------------|--|---|---|---|---|---|---|---|--|---|---|---|---------------------|
| | | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | |
| ๑ | ๑) | | | | | | | | | | | | | |
| | ๒) | | | | | | | | | | | | | |
| | ๓) | | | | | | | | | | | | | |
| | ๔) | | | | | | | | | | | | | |
| | ๕) | | | | | | | | | | | | | |
| ๒ | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |

เกณฑ์การใช้คะแนน

๔ คะแนน เท่ากับ ดีมาก
 ๓ คะแนน เท่ากับ ดี
 ๒ คะแนน เท่ากับ พอใช้
 ๑ คะแนน เท่ากับ ปรับปรุง

| เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ | |
|----------------------|-------------|
| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
| ๑๐ - ๑๒ | ดีมาก |
| ๗ - ๙ | ดี |
| ๔ - ๖ | พอใช้ |
| ๑ - ๓ | ปรับปรุง |

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน
 (.....)
/...../.....

แบบสังเกตพฤติกรรม “มุ่งมั่นในการทำงาน”

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงตามเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน (ใช้ข้อมูลจากการสังเกตตามสภาพจริงของครูผู้สอน)

| เลขที่ | ชื่อ - สกุล | ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่การงาน | | | | ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทนเพื่อให้ งานสำเร็จตามเป้าหมาย | | | | รวม ๘ คะแนน |
|--------|-------------|---|---|---|---|--|---|---|---|----------------|
| | | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | |
| ๑ | | | | | | | | | | |
| ๒ | | | | | | | | | | |
| ๔ | | | | | | | | | | |
| ๕ | | | | | | | | | | |
| ๕ | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | |

เกณฑ์การใช้คะแนน

- ๔ คะแนน เท่ากับ ดีมาก
- ๓ คะแนน เท่ากับ ดี
- ๒ คะแนน เท่ากับ พอใช้
- ๑ คะแนน เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
|-----------|-------------|
| ๗ - ๘ | ดีมาก |
| ๕ - ๖ | ดี |
| ๓ - ๔ | พอใช้ |
| ๑ - ๒ | ปรับปรุง |

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แบบประเมินผลงานแผนผังความคิด

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

| เลขที่ | ชื่อ - สกุล | สรุปความรู้ครบถ้วน ถูกต้องทุกประเด็น | | | | เชื่อมโยงความรู้กับ ประสบการณ์ของตน ได้ถูกต้องตามลำดับ | | | | รูปแบบเป็นไปตาม หลักการทำแผนผัง ความคิด | | | | รวม ๑๒ คะแนน |
|--------|-------------|--------------------------------------|---|---|---|--|---|---|---|---|---|---|---|-----------------|
| | | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | |
| ๑ | | | | | | | | | | | | | | |
| ๒ | | | | | | | | | | | | | | |
| ๓ | | | | | | | | | | | | | | |
| ๔ | | | | | | | | | | | | | | |
| ๕ | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |

เกณฑ์การใช้คะแนน

- ๔ คะแนน เท่ากับ ดีมาก
- ๓ คะแนน เท่ากับ ดี
- ๒ คะแนน เท่ากับ พอใช้
- ๑ คะแนน เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
|-----------|-------------|
| ๑๐ - ๑๒ | ดีมาก |
| ๗ - ๙ | ดี |
| ๔ - ๖ | พอใช้ |
| ๑ - ๓ | ปรับปรุง |

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ ๒ ชื่อหน่วย ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาและวิธีการปฏิบัติ

เวลา ๔ ชั่วโมง

๑. ผลการเรียนรู้

๑.๑ ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

๑.๒ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

๒.๑ นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของ “การลงโทษทางสังคม (Social Sanctions)” ได้

๒.๒ นักเรียนสามารถเสนอวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตการเลือกตั้งโดยใช้การลงโทษทางสังคมได้

๒.๓ นักเรียนสามารถบอกผลกระทบที่เกิดจากการทุจริตได้

๒.๔ นักเรียนสามารถทำโครงการเพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริตในโรงเรียนผ่านกิจกรรมนักเรียนได้

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ความรู้

๑) ความหมายของ “การลงโทษทางสังคม (Social Sanctions)”

๒) วิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้ไม่ทนต่อการทุจริตการเลือกตั้งโดยใช้การลงโทษทางสังคม

๓) ผลกระทบที่เกิดจากการทุจริต

๔) การทำโครงการเพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริตในโรงเรียนผ่านกิจกรรมนักเรียนได้

๓.๒ ทักษะ/กระบวนการ (สมรรถนะที่เกิดขึ้น)

๑) ความสามารถในการสื่อสาร

๒) ความสามารถในการคิด

๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา

๔) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

๓.๓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์/ค่านิยม

มุ่งมั่นในการทำงาน

๔. กิจกรรมการเรียนรู้

๔.๑ ขั้นตอนการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

นักเรียนทำกิจกรรม “ทุจริตแค่เรื่องสมมติ ถ้าช่วยกันหยุดทั้งสังคม” โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียม

- ครูแจ้งวัตถุประสงค์ของกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนจำลองสถานการณ์ที่ตนเองอยู่ในการทุจริตการเลือกตั้งรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีบทบาทของนักการเมือง กกต. ประชาชน และอื่น ๆ ตามสถานการณ์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามเมื่อกลุ่มใดแสดง นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้แสดงจะร่วมสวมบทบาทเป็นประชาชนสามารถร่วมแสดงได้เนื่องจากเป็นสถานการณ์จำลองทั้งห้องเรียน

- ตัวแทนกลุ่มจับสลากสถานการณ์การทุจริตการเลือกตั้ง กลุ่มละ ๑ สถานการณ์
- นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปราย พิจารณาเลือกตัวอย่างการลงโทษทางสังคมที่ได้ศึกษา ค้นคว้า มา ๑ ตัวอย่างให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ได้รับ
- นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมแสดงสถานการณ์จำลองหน้าชั้นเรียน

ขั้นนำเสนอ

- แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่ได้รับ โดยครูดูแลความเรียบร้อยให้อยู่ในระเบียบ และสังเกต บันทึกสถานการณ์จำลองของนักเรียน

ขั้นสรุป

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากสถานการณ์จำลอง
- นักเรียนและครูร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมของการนำกระบวนการลงโทษทางสังคมไปใช้จริงกับสถานการณ์ทุจริตการเลือกตั้ง

*หมายเหตุ จำนวนกลุ่มนักเรียน ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

ชั่วโมงที่ ๒

ขั้นนำเสนอ

๑) นักเรียนชมวิดีโอคลิป “มือสะอาด ชาติไม่ล่มจม” ซึ่งเป็นการประกวดการพูดรณรงค์ต่อต้านการทุจริต

๒) นักเรียนทบทวนเรื่อง ประเภท/รูปแบบของการทุจริต โดยครูเป็นผู้ซักถาม จากนั้นครูเชื่อมโยงถึงกิจกรรมในโรงเรียนแล้วถามคำถามพัฒนาการคิด

ตัวอย่างคำถาม

- การเลือกตั้งสภานักเรียน กิจกรรมกีฬาสัมพันธ์กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านี้มีโอกาสที่นักเรียนจะประพฤติทุจริตได้หรือไม่ อย่างไร

(หมายเหตุ ครูอาจชี้แนะเพิ่มเติมคำตอบ หรือกล่าวเชื่อมโยงในหน่วยการเรียนรู้เดิม คือ เรื่องการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม)

- ถ้าการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนมีการทุจริตเกิดขึ้น จะส่งผลกระทบต่อใคร อย่างไร

๓) นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม ทำแผนผังความคิดประเด็น ผลกระทบที่เกิดจากการทุจริตในการทำกิจกรรมในโรงเรียน

กลุ่มที่ ๑ ผลกระทบต่อตนเอง

กลุ่มที่ ๒ - ๓ ผลกระทบต่อโรงเรียน

กลุ่มที่ ๔ ผลกระทบต่อประเทศ

กลุ่มที่ ๕ ผลกระทบต่อโลก

๔) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ ๕ นาที

๕) นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลกระทบของการทุจริต โดยครูซักถามและเน้นย้ำผลที่จะเกิดขึ้น จากนั้นนักเรียนตอบคำถามดังนี้

- นักเรียนคนอื่น ๆ ในโรงเรียนจะรู้หรือไม่ว่า การทุจริตเพียงเล็กน้อยก็ส่งผลกระทบใหญ่หลวงได้ (หากรู้ รู้สึกเพียงใด)

- ในฐานะที่นักเรียนเป็นพี่ใหญ่ของโรงเรียน จะทำอะไรให้ห้อง ๆ และอาจารย์รวมถึงเพื่อนครู และบุคลากรในโรงเรียน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริตที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมในโรงเรียน

๖) ครูมอบหมายให้นักเรียนจัดทำโครงการ กิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริตในโรงเรียน

ชั่วโมงที่ ๓

ขั้นวางแผน

๗) นักเรียนร่วมกันวางแผนระดมความคิดหาข้อสรุปของกลุ่มเพื่อนำไปปฏิบัติ โดยบันทึกลงในใบกิจกรรมวางแผนการทำโครงการ ทั้งนี้ครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้คำแนะนำเพิ่มเติม

คำถามสำหรับครูเพื่อชี้แนะนักเรียน

- นักเรียนสนใจประเด็นใดบ้าง ความถนัดของกลุ่มคืออะไร (กำหนดเนื้อหา)

- นักเรียนทำหัวข้อนี้เพื่ออะไร (กำหนดวัตถุประสงค์)

- นักเรียนมีวิธีการทำอย่างไร (กำหนดวิธีศึกษา/การทำกิจกรรม)

- นักเรียนต้องใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์อะไร (กำหนดเครื่องมือ)

- นักเรียนจะศึกษาหรือค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากที่ใด (กำหนดแหล่งข้อมูล)

- กิจกรรมโครงการของนักเรียนจะทำให้เกิดผลได้อย่างไร (กำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับ)

- นักเรียนจะทราบได้อย่างไรว่ากิจกรรมของนักเรียนได้ผลตามที่คาดหวัง (กำหนดการวัดประเมินผล)

- นักเรียนจะนำเสนอ หรือเผยแพร่ผลงานอย่างไร (กำหนดวิธีนำเสนอผลงาน รายงาน)

ขั้นปฏิบัติ

๘) นักเรียนลงมือปฏิบัติทำโครงการตามแผนที่วางไว้*

*หมายเหตุ ขั้นตอนการปฏิบัติ นักเรียนจำเป็นต้องทำนอกคาบเรียน ครูกำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการ ๓ สัปดาห์

ชั่วโมงที่ ๔

ขั้นประเมินผล

๙) นักเรียนนำเสนอผลการทำโครงการ โดยนำเสนอตามแผนที่นักเรียนวางไว้ เช่น ใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการนำเสนอ หรือการจัดทำหนังสือเล่มเล็ก เป็นต้น

๑๐) ขณะที่กลุ่มนักเรียนกำลังนำเสนอ ครูและเพื่อน ๆ กลุ่มอื่น ร่วมกันประเมินโครงการตามแบบประเมิน

๑๑) นักเรียนและครูร่วมกันวิพากษ์ สรุปและประเมินผลการจัดทำโครงการ

๔.๒ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

- ๑) สลากสถานการณ์ประกอบการทำกิจกรรม “ทุจริตแค่เรื่องสมมติ ถ้าช่วยกันหยุดทั้งสังคม”
- ๒) อินเทอร์เน็ต
- ๓) คลิปวิดีโอ “มือสะอาด ชาติไม่ล่มจม”
- ๔) ใบกิจกรรมวางแผนการทำโครงการ

๕. การประเมินผลการเรียนรู้

๕.๑ วิธีการประเมิน

- ๑) ตรวจสอบผลงานแผนผังความคิด
- ๒) ตรวจสอบผลงานโครงงาน
- ๓) สังเกตพฤติกรรม “มุ่งมั่นในการทำงาน”
- ๔) ตรวจสอบบันทึกกิจกรรม “ทุจริตแค่เรื่องสมมติ ถ้าช่วยกันหยุดทั้งสังคม”

๕.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

- ๑) แบบประเมินผลงานแผนผังความคิด
- ๒) แบบประเมินการปฏิบัติงานโครงงาน
- ๓) แบบสังเกตพฤติกรรม “มุ่งมั่นในการทำงาน”
- ๔) แบบประเมินการบันทึกกิจกรรม “ทุจริตแค่เรื่องสมมติ ถ้าช่วยกันหยุดทั้งสังคม”

๕.๓ เกณฑ์การตัดสิน

- ผ่านเกณฑ์การประเมินได้คะแนนระดับดีขึ้นไป
- ผ่านเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมระดับดีขึ้นไป

๖. บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(.....)

ใบความรู้
เรื่อง “การลงโทษทางสังคม”

การลงโทษทางสังคม (Social Sanctions)

คำว่า “การลงโทษโดยสังคม” หรือเรียกว่า “การลงโทษทางสังคม” ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า “Social Sanctions”

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๓๒ : ๓๖๑ - ๓๖๒) ได้ให้ความหมายของ คำว่า “Social Sanctions” เป็นภาษาไทยว่า สิทธาอนุมัติทางสังคม หมายถึง การชู่ว่าจะลงโทษหรือการสัญญาว่าจะให้รางวัลตามที่กลุ่มกำหนดไว้สำหรับการประพฤติปฏิบัติของสมาชิก เพื่อชักนำให้สมาชิกกระทำตามข้อบังคับและกฎเกณฑ์

Radcliffe-Brown (๑๙๕๒ : ๒๐๕) อธิบายการลงโทษโดยสังคมว่าเป็นปฏิกริยาตอบสนองทางสังคมอย่างหนึ่งและเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เป็นด้านตรงกันข้ามระหว่างการเห็นชอบกับการไม่เห็นชอบพฤติกรรมอย่างหนึ่งก็คือ การลงโทษโดยสังคมนั้นมีคุณลักษณะวิภาษ (Dialectic) คือมีทั้งด้านบวกและด้านลบอยู่ภายในความหมายของตัวเอง สำหรับการลงโทษโดยสังคมเชิงบวก (Positive Social Sanctions) จะอยู่ในรูปของการให้การสนับสนุนหรือการสร้างแรงจูงใจ ฯลฯ ให้แก่ปัจเจกบุคคลและสังคมให้ประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับปทัสถานของชุมชนหรือของสังคม จากการศึกษายังพบว่า การลงโทษโดยสังคมเชิงบวกนั้นอาจเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่สังคมเพื่อยกระดับปทัสถานของสังคมในระดับท้องถิ่นให้ไปสอดคล้องกับปทัสถานใหม่ในระดับระหว่างประเทศ

Whitmeyer (๒๐๐๒ : ๖๓๐-๖๓๒) กล่าวว่า การลงโทษโดยสังคม มีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เป็นการทำงานตามกลไกของสังคม การลงโทษโดยสังคมเป็นมาตรการควบคุมทางสังคมที่ต้องการให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับร่วมกัน เมื่อสมาชิกปฏิบัติตามก็จะมีรางวัลเป็นแรงจูงใจ และลงโทษเมื่อสมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมและจะแสดงการไม่ยอมรับสมาชิกคนหนึ่งหรือกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง

โดยสรุปแล้ว การลงโทษโดยสังคม (Social Sanctions) หมายถึง ปฏิกริยาปฏิบัติทางสังคมเป็นมาตรการควบคุมทางสังคมที่ต้องการให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนด โดยมีทั้งด้านลบและด้านบวก การลงโทษโดยสังคมเชิงลบ (Negative Social Sanctions) เป็นการลงโทษ โดยการกีดกันและแสดงปฏิกริยาต่อต้านพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ทำให้บุคคลนั้นเกิดความอับอายขายหน้า สำหรับการลงโทษโดยสังคมเชิงบวกหรือ

การกระตุ้นสังคมเชิงบวก (Positive Social Sanctions) เป็นการแสดงออกในเชิงสนับสนุนหรือให้รางวัล เป็นแรงจูงใจเพื่อให้บุคคลในสังคมประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

การลงโทษทางสังคม เป็นการลงโทษกับบุคคลที่ปฏิบัติตนฝ่าฝืนกับธรรมเนียม ประเพณี หรือแบบแผนที่ปฏิบัติต่อ ๆ กันมาในชุมชน มักใช้ในลักษณะการลงโทษทางสังคมเชิงลบมากกว่าเชิงบวก การฝ่าฝืนดังกล่าวอาจจะไม่ผิดกฎหมาย แต่ด้วยธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมานั้นถูกละเมิด ถูกฝ่าฝืน หรือถูกดูหมิ่นเกี่ยวกับความเชื่อของชุมชน ก็จะไปสู่การต่อต้านจากคนในชุมชน แม้ว่าการฝ่าฝืนดังกล่าวจะไม่ผิดกฎหมายก็ตาม และที่สำคัญไปกว่านั้น หากการกระทำดังกล่าวผิดกฎหมายด้วยแล้ว อาจสร้างให้เกิดความไม่พอใจขึ้นได้ไม่เพียงแต่ในชุมชนนั้น แต่อาจเกี่ยวเนื่องไปกับชุมชนอื่นรอบข้าง หรือเป็นชุมชนที่ใหญ่ที่สุด นั่นคือประชาชนทั้งประเทศ ซึ่งการลงโทษทางสังคมมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนี้ การลงโทษโดยสังคมเชิงบวก (Positive Social Sanctions) จะอยู่ในรูปของการให้การสนับสนุน หรือการสร้างแรงจูงใจ หรือการให้รางวัล ฯลฯ แก่บุคคลและสังคม เพื่อให้ประพฤติปฏิบัติสอดคล้องกับปทัสถาน (Norm) ของสังคมในระดับชุมชนหรือในระดับสังคม

การลงโทษโดยสังคมเชิงลบ (Negative Social Sanctions) จะอยู่ในรูปแบบของการใช้มาตรการต่าง ๆ ในการจัดระเบียบสังคม เช่น การว่ากล่าวตักเตือน ซึ่งเป็นมาตรการขั้นต่ำสุดเรื่อยไปจนถึง การกีดกันและบีบบังคับทางจิตใจ (Moral Coercion) การต่อต้าน (Resistance) และการประท้วง (Protest) ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะโดยปัจเจกบุคคลหรือการชุมนุมของมวลชน

การลงโทษทางสังคมทางลบ จะสร้างให้เกิดการลงโทษต่อบุคคลที่ถูกกระทำ การลงโทษประเภทนี้เป็นลงโทษเพื่อให้หยุดกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และบุคคลที่ถูกลงโทษจะเกิดการเข็ดหลาบ ไม่กล้าที่จะทำในสิ่งนั้นอีก การลงโทษประเภทนี้มีความรุนแรงแตกต่างกัน ตั้งแต่การว่ากล่าวตักเตือน การนิเทศ การประจาน การชุมนุมขับไล่ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงการไม่ทน ไม่ยอมรับต่อสิ่งที่บุคคลอื่นได้กระทำไป ดังนั้น เมื่อมีใครที่ทำความผิดกรรมเหล่านั้นขึ้น จึงเป็นการสร้างให้เกิดความไม่พอใจแก่บุคคลรอบข้าง หรือสังคม จนนำไปสู่การต่อต้านดังกล่าว

การลงโทษทางสังคมจะมีความรุนแรงมากหรือน้อย ก็ขึ้นอยู่กับการกระทำของบุคคลนั้นว่าร้ายแรงขนาดไหน หากเป็นเรื่องเล็กน้อยจะถูกต่อต้านน้อย แต่หากเรื่องนั้นเป็นเรื่องร้ายแรง เรื่องที่เกิดขึ้นประจำ หรือมีผลกระทบต่อสังคม การลงโทษก็จะมีมีความรุนแรงมากขึ้นด้วย เช่น หากมีการทุจริตเกิดขึ้นก็อาจนำไปเป็นประเด็นทางสังคมจนนำไปสู่การต่อต้านจากสังคมได้ เพราะการทุจริตถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ผิดกฎหมาย และผิดศีลธรรม บ่อยครั้งที่มีการทุจริตเกิดขึ้นจนเป็นสาเหตุของการชุมนุมประท้วง เพื่อกดดัน ขับไล่ให้บุคคลนั้นหยุดการกระทำดังกล่าว หรือการออกจากตำแหน่งนั้น ๆ หรือการนำไปสู่การตรวจสอบและลงโทษโดยกฎหมาย โดยในหัวข้อสุดท้ายของชุดวิชานี้ ได้นำเสนอตัวอย่างที่ได้แสดงออกถึงความไม่ทนต่อการทุจริตที่มีการชุมนุมประท้วง บางเหตุการณ์ผู้ที่ถูกกล่าวหาได้ลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งการลาออกจากตำแหน่งนั้นถือเป็นความรับผิดชอบอย่างหนึ่งและเป็นการแสดงออกถึงความละอายในสิ่งที่ตนเองได้กระทำ

สลากรสถานการณ์ประกอบการทำกิจกรรม “ทุจริตแค่เรื่องสมมติ ถ้าช่วยกันหยุดทั้งสังคม”

๑. แจกเงินซื้อเสียงรายหัว - กลุ่ม

เป็นปฏิบัติการขั้นสุดยอด (classic) โดยหัวหน้าคนนำไปแจกจ่ายให้ประชาชนก่อนวันเลือกตั้ง ราคาหัวขึ้นอยู่กับพื้นที่และองค์กร เช่น อบต. หรือเทศบาลตำบล อาจแจกจ่ายหัวละ ๑๐๐ - ๕๐๐ บาท เทศบาลใหญ่ อาจมีราคาหัวสูงถึง ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ บาท ส่วนรายกลุ่มนั้น ประมาณกลุ่มละ ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ บาท (กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเยาวชน) ปัจจุบันหัวหน้าคน ๑ คน จะรับผิดชอบจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่รู้จักคุ้นเคยและไว้ใจได้ประมาณ ๒๐ - ๕๐ คน เป็นการจ่ายเงินเฉพาะกลุ่มแบบหวังผล ส่วนการจ่ายเงิน แบบปูพรมให้แก่ทุกคน ปัจจุบันเหลือน้อย เนื่องจากเสียงที่จะถูกร้องคัดค้าน

๒. จ้างเป็นผู้ช่วยหาเสียง/ติดป้าย/แจกเอกสาร

เป็นวิธีการดูเหมื่อนจะไม่น่าจะมีผลต่อการเลือกตั้ง แต่จริง ๆ เป็นไม่ได้ดีอีกอย่างหนึ่ง ที่นำมาใช้ เพราะการจ้างแรงงานดังกล่าว มีการกระจายการจ้างงานจ้างคน เช่น จ้างติดป้าย หรือแจกใบปลิวหาเสียงหมู่บ้านละ ๒๐ คน ๆ ละ ๑๕๐ บาทต่อวัน ซึ่งกลุ่มคนที่ถูกจ้างพร้อมด้วยบุตร ภรรยาและญาติพี่น้อง ก็จะทะเลาะกันให้ผู้จ้าง เป็นการซื้อเสียงทางอ้อมเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย

๓. พิมพ์ผลงานเก่าโซวี

วิธีการนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการกระทำของผู้บริหารท้องถิ่นกับทีมงานที่ใกล้ครบวาระแล้ว จะสมัครใหม่ โดยใช้งบประมาณหลวง (งบของท้องถิ่นในรูปแบบของโครงการหรือแผนงาน) พิมพ์เล่มรวมผลงานเก่า ๔ ปี หรือ ๘ ปี หรือ ๑๐ ปี ย้อนหลัง (แล้วแต่จะทำ) หรือพิมพ์ปฏิทินของเทศบาล/อบต. โดยมีรูปภาพของตนเอง และหรือผลงานเก่าที่เคยทำมา (เฉพาะที่ดี ๆ เด่น ๆ) เพื่อให้ประชาชนเห็นเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วนำเอาเอกสาร รวมผลงานหรือปฏิทินไปแจกจ่ายให้ประชาชนฟรี หวังสร้างคะแนนนิยม บางครั้งมีการจัดทำป้ายขนาดใหญ่ ที่มีภาพของผู้บริหารท้องถิ่นไปติดตั้งตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ป้ายสวัสดิ์ปีใหม่ ป้ายแสดงความยินดีในวาระต่าง ๆ ป้ายประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น

๔. ใบปลิว/ปล่อยข่าวสกรปรก

วิธีการแบบนี้แนะนำที่สุดแต่ก็ได้ผลไม่น้อย เป็นการปล่อยข่าวลือ ลวง ใส่ร้าย หรือแฉเบื้องหน้าเบื้องหลังคู่แข่งชั้น บางทีก็โจมตีการทำงาน หรือการใส่ร้ายแบบไม่มีมูล (แบบหน้าด้าน ๆ) การโจมตีเรื่องส่วนตัว เช่น มีภรรยาหลายคน ชอบเที่ยว ชอบเล่นการพนัน ส่วนใหญ่จะพิมพ์แล้วถ่ายเอกสารไปรยตามถนนหรือวางในที่สาธารณะในช่วงกลางคืน หรือบางครั้งก็กระซิบผ่านตัวผู้นำพูดต่อไปเรื่อย ๆ

๕. พาเที่ยว/ดูงาน

วิธีการนี้ส่วนใหญ่มาจากนักการเมืองที่เป็นผู้บริหารเก่า ใช้งบประมาณหลวงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดโครงการศึกษาดูงานนอกพื้นที่ให้แก่กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน แต่จริง ๆ แล้วไปเที่ยวทะเล ภูเขา รีสอร์ทหรือล่องแก่ง กินเหล้าเมาสำราญ กินฟรีเที่ยวฟรี นอกจากนี้ยังแถมเงินสด ๆ ดิดไม้ติดมือให้ด้วย ส่วนใหญ่จะจัดในช่วงที่ใกล้ครบวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น

๖. ชื่อผู้แข่งขันไม่ให้ลงแข่ง/ไม่ให้ร้องคัดค้าน

ก่อนสมัครรับเลือกตั้งจะมีการตรวจสอบว่าใครจะสมัครบ้าง ถ้ามีผู้เสนอตัวสมัครที่อาจทำตนให้แพ้การเลือกตั้งได้ ก็จะมีการไปเจรจาจ่ายเงินก้อนใหญ่เพื่อตัดคู่แข่ง ซึ่งลงทุนที่เดียวไม่ต้องลำบาก ราคาจ่าย ก็แล้วแต่ตำแหน่งหรือพื้นที่ จากหลักหมื่นถึงหลักล้านก็มี อีกอย่างหนึ่งที่กำลังปรากฏในขณะนี้คือ ผู้สมัครที่ชนะการเลือกตั้งจะไปเจรจากับผู้ที่แพ้การเลือกตั้ง โดยยอมจ่ายเงินให้จำนวนหนึ่งเพื่อไม่ให้ผู้สมัครที่แพ้การเลือกตั้งร้องคัดค้านผลการเลือกตั้ง ในกรณีนี้บางแห่งมีการตกลงกันตั้งแต่ช่วงการหาเสียงว่าให้ทุกคนใช้ยุทธวิธีหาเสียงได้ทุกรูปแบบ โดยไม่ต้องร้องคัดค้านกัน

แบบประเมินผลกิจกรรม “ทุจจริตแค่เรื่องสมมติ ถ้าช่วยกันหยุดทั้งสังคม”

ประเมินผลกิจกรรมกลุ่มที่.....เรื่อง.....ชั้น.....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็น

เกณฑ์การประเมิน ๕ หมายถึง ดีมาก ๔ หมายถึง ดี ๓ หมายถึง ปานกลาง
 ๒ หมายถึง พอใช้ ๑ หมายถึง ควรปรับปรุง

| ข้อความ | ระดับการประเมิน | | | | |
|---|-----------------|---|---|---|---|
| | ๕ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ |
| เนื้อหา | | | | | |
| ๑. เลือกใช้กระบวนการลงโทษทางสังคมได้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ได้รับ | | | | | |
| ๒. แสดงกระบวนการลงโทษทางสังคมได้เข้าใจ เป็นขั้นตอน ชัดเจน | | | | | |
| ๓. แสดงให้เห็นถึงผลที่ตามมาของการลงโทษทางสังคมต่อผู้ที่ทุจจริต | | | | | |
| ๔. แสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง | | | | | |
| ๕. แสดงให้เห็นถึงความสมจริงของบทบาทที่ได้รับ | | | | | |
| กระบวนการทำงาน | | | | | |
| ๖. วางแผนบทบาทให้แก่สมาชิกในกลุ่มอย่างเป็นระบบ | | | | | |
| ๗. สมาชิกนอกกลุ่มมีส่วนร่วมในสถานการณ์จำลองของกลุ่ม | | | | | |
| ๘. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน | | | | | |
| การนำเสนอ | | | | | |
| ๙. การแสดงน่าสนใจ สมจริง สร้างสรรค์ | | | | | |
| ๑๐. รักษาเวลาในการแสดง | | | | | |

| เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ | |
|----------------------|-------------|
| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
| ๔๑ - ๕๐ | ดีมาก |
| ๓๑ - ๔๐ | ดี |
| ๒๑ - ๓๐ | ปานกลาง |
| ๑๑ - ๒๐ | พอใช้ |
| ๑ - ๑๐ | ปรับปรุง |

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

ใบกิจกรรมวางแผนการทำโครงการ

คณะทำงานกลุ่มที่.....

หัวหน้าโครงการ:

รองหัวหน้าโครงการ :

เลขานุการ :

ผู้ช่วยเลขานุการ:

สมาชิก: สมาชิก:

สมาชิก: สมาชิก:

สมาชิก: สมาชิก:

ชื่อโครงการ

.....

แนวคิด/ที่มา/ความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์ของโครงการ

.....

.....

เป้าหมายเชิงปริมาณ

.....

.....

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

.....

.....

ระยะเวลาดำเนินงาน

.....

สถานที่ดำเนินงาน

.....

แหล่งข้อมูลศึกษาค้นคว้า

.....

ขั้นตอนการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วัสดุ/อุปกรณ์

.....

.....

งบประมาณ

.....

.....

การติดตามและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ “มุ่งมั่นในการทำงาน”

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงตามเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน (ใช้ข้อมูลจากการสังเกตตามสภาพจริงของครูผู้สอน)

| เลขที่ | ชื่อ - สกุล | ตั้งใจและรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่การงาน | | | | ทำงานด้วยความเพียร พยายาม และอดทนเพื่อให้ งานสำเร็จตามเป้าหมาย | | | | รวม ๘ คะแนน |
|--------|-------------|---|---|---|---|--|---|---|---|----------------|
| | | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | |
| ๑ | | | | | | | | | | |
| ๒ | | | | | | | | | | |
| ๓ | | | | | | | | | | |
| ๔ | | | | | | | | | | |
| ๕ | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | |

เกณฑ์การใช้คะแนน

- ๔ คะแนน เท่ากับ ดีมาก
- ๓ คะแนน เท่ากับ ดี
- ๒ คะแนน เท่ากับ พอใช้
- ๑ คะแนน เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
|-----------|-------------|
| ๗ - ๘ | ดีมาก |
| ๕ - ๖ | ดี |
| ๓ - ๔ | พอใช้ |
| ๑ - ๒ | ปรับปรุง |

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แบบประเมินผลงานแผนผังความคิด

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

| เลขที่ | ชื่อ - สกุล | สรุปความรู้ครบถ้วน ถูกต้องทุกประเด็น | | | | เชื่อมโยงความรู้กับ ประสบการณ์ของตน ได้ถูกต้องตามลำดับ | | | | รูปแบบเป็นไปตาม หลักการทำแผนผัง ความคิด | | | | รวม ๑๒ คะแนน |
|--------|-------------|---|---|---|---|--|---|---|---|---|---|---|---|-----------------|
| | | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ | |
| ๑ | | | | | | | | | | | | | | |
| ๒ | | | | | | | | | | | | | | |
| ๔ | | | | | | | | | | | | | | |
| ๕ | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |

เกณฑ์การใช้คะแนน

- ๔ คะแนน เท่ากับ ดีมาก
- ๓ คะแนน เท่ากับ ดี
- ๒ คะแนน เท่ากับ พอใช้
- ๑ คะแนน เท่ากับ ปรับปรุง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
|-----------|-------------|
| ๑๐ - ๑๒ | ดีมาก |
| ๗ - ๙ | ดี |
| ๔ - ๖ | พอใช้ |
| ๑ - ๓ | ปรับปรุง |

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

แบบประเมินการปฏิบัติงานโครงการ

ประเมินผลกิจกรรมกลุ่มที่.....เรื่อง.....ชั้น.....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็น

ผู้ประเมิน ครู นักเรียน

เกณฑ์การประเมิน ๕ หมายถึง ดีมาก ๔ หมายถึง ดี ๓ หมายถึง ปานกลาง
๒ หมายถึง พอใช้ ๑ หมายถึง ควรปรับปรุง

| ข้อความ | ระดับการประเมิน | | | | |
|--|-----------------|---|---|---|---|
| | ๕ | ๔ | ๓ | ๒ | ๑ |
| เนื้อหาของโครงการ | | | | | |
| ๑. ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา | | | | | |
| ๒. ความเหมาะสมในการใช้แนวคิด | | | | | |
| ๓. เลือกใช้กิจกรรมได้เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ | | | | | |
| ๔. เนื้อหามีความน่าเชื่อถือ | | | | | |
| ๕. ข้อเสนอของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ | | | | | |
| กระบวนการทำงาน | | | | | |
| ๖. วางแผนหน้าที่สมาชิกในกลุ่มอย่างเป็นระบบ | | | | | |
| ๗. ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ | | | | | |
| ๘. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน | | | | | |
| ๙. ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุง/แก้ปัญหาการดำเนินงาน | | | | | |
| ๑๐. มีการประเมินผลการดำเนินงาน | | | | | |
| การนำเสนอโครงการ | | | | | |
| ๑๑. สื่อความหมาย ได้ชัดเจน | | | | | |
| ๑๒. มีการเตรียมความพร้อม | | | | | |
| ๑๓. รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ สร้างสรรค์ | | | | | |
| ๑๔. มีการสรุปที่ชัดเจน ตรงประเด็น | | | | | |
| ๑๕. รักษาเวลาในการนำเสนอ | | | | | |

| เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ | |
|----------------------|-------------|
| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
| ๔๑ - ๕๐ | ดีมาก |
| ๓๑ - ๔๐ | ดี |
| ๒๑ - ๓๐ | ปานกลาง |
| ๑๑ - ๒๐ | พอใช้ |
| ๑ - ๑๐ | ปรับปรุง |

ลงชื่อ.....ครูผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....



สำนักงาน ป.ป.ช.

2 ความละเอียด และความไม่ทน ต่อการทุจริต